

Betekenisvolle participatie binnen gemeenten

Kinderen en jongeren hebben recht op participatie, dit is één van de vier grondbeginselen uit het VN-Kinderrechtenverdrag. Ook op lokaal niveau dienen gemeenten rekening te houden met dit recht. Het is belangrijk dat kinderen een stem hebben in gemeentelijke besluitvorming, omdat dit hun directe leefomgeving raakt. Bovendien kunnen gemeenten profiteren van de ideeën van kinderen en jongeren over lokale vraagstukken. De inbreng van jongeren kan het beleid van de gemeente verrijken. UNICEF Nederland hecht grote waarde aan betekenisvolle en effectieve participatie. Daarom moedigen wij gemeenten aan om rekening te houden met de negen voorwaarden voor betekenisvolle participatie, zoals vastgesteld door het VN-Kinderrechtencomité, en overgenomen door UNICEF Internationaal:

1

Transparant en informatief

Kinderen en jongeren krijgen vanuit de gemeente informatie over hun recht om te participeren. Dit gebeurt op een inclusieve, kindvriendelijke en toegankelijke manier.

De informatie kan gaan over:

- Hoe ze kunnen participeren;
- Waarom ze gevraagd worden te participeren;
- De mate waarin ze kunnen participeren;
- De impact die ze kunnen maken door te participeren.

2

Vrijwillig

Kinderen en jongeren hebben de vrijheid om te kiezen of ze willen participeren. Participatie is een recht, geen plicht. Gemeenten mogen kinderen en jongeren niet dwingen om te participeren of hun mening te geven. Dit betekent dat:

- Kinderen en jongeren voldoende tijd krijgen om in te stemmen;
- Kinderen en jongeren weten dat ze ten allen tijde kunnen stoppen;
- School altijd voor gaat evenals andere verplichtingen die belangrijk zijn.

3

Respectvol

Gemeenten behandelen kinderen en jongeren met respect en creëren een veilige omgeving waar zij hun mening vrij kunnen verkondigen. Medewerkers van gemeenten zijn zich bewust van en respecteren de verschillende achtergronden, familieomstandigheden, culturele context en de sociaaleconomische omgeving van de kinderen en jongeren.

4

Relevant

De mogelijkheden om te participeren binnen gemeenten zijn afgestemd op het kennisniveau van kinderen en jongeren. De focus ligt op onderwerpen en thema's die relevant zijn in hun leven en context. Kinderen en jongeren kunnen zelf onderwerpen aandragen die zij relevant vinden. Ze mogen bepalen of ze willen meedenken over vraagstukken die worden aangedragen door volwassenen.

5

Kindvriendelijk

Gemeenten bereiden kinderen en jongeren op een kindvriendelijke wijze voor op hun participatie. Dit betekent dat:

- Kinderen en jongeren worden geholpen in de voorbereidingen;
- Kinderen en jongeren informatie krijgen die voor hen goed te begrijpen is.

6

Inclusief

Alle kinderen en jongeren kunnen participeren binnen de gemeente.
Dit betekent dat:

- Gemeenten proactieve maatregelen nemen en in de communicatie rekening houden met groepen die moeilijker te bereiken zijn;
- Participatie erop gericht is dat kinderen van verschillende achtergronden kunnen deelnemen;
- Er aandacht is voor verschillende leeftijdsgroepen, vaardigheden en gender;
- Participatie bestaande discriminerende patronen weet te doorbreken.

7

Training en ondersteuning

Medewerkers van gemeenten die met kinderen en jongeren werken bezitten de kennis en vaardigheden om betekenisvolle participatie goed te kunnen begeleiden.
Dit betekent dat:

- Gemeenten ervoor zorgen dat de medewerkers een training ontvangen, waardoor ze zich bewust zijn van het belang van participatie en begrijpen wat hier voor nodig is. Deze training zou (deels) door de kinderen en jongeren zelf gegeven kunnen worden;
- Gemeenten een omgeving creëren waarbinnen kinderen en jongeren hun vaardigheden om deel te nemen aan de participatie kunnen ontwikkelen, onder meer door kinderen en jongeren de ruimte te bieden om een training aan te vragen op een onderwerp binnen betekenisvolle participatie naar keuze.

8

Veilig

Volwassenen die met kinderen omgaan hebben een zorgplicht. Gemeenten nemen voorzorgsmaatregelen om te voorkomen dat kinderen en jongeren tijdens een participatieve activiteit in een onveilige situatie terecht komen. Dit betekent dat:

- De medewerkers van gemeenten hebben nagedacht over een Child Safeguarding gedragscode. Alle medewerkers kennen deze gedragscode;
- Voorzorgsmaatregelen zijn genomen om ervoor te zorgen dat kinderen en jongeren veilig zijn;
- Kinderen en jongeren weten wat ze moeten doen als hun rechten geschonden worden of als zij zich onveilig voelen;
- Alle deelnemende kinderen en jongeren en hun ouders of verzorgers schriftelijk toestemming hebben gegeven voor verspreiding en gebruik van persoonlijke informatie, zoals beeldmateriaal, persoonsgegevens, data etc.

9

Verantwoording

Na de participatieve activiteit krijgen kinderen en jongeren feedback over hoe hun mening en ideeën zijn meegenomen in de beslissing(en) van de gemeente, welke invloed ze hebben gehad op deze beslissing(en) en of ze mogelijk gevraagd worden voor participatieve activiteiten in de toekomst.

